

Η Παράδοση της Εκκλησίας (Πρωτ. Γεώργιος Φλωρόφσκυ)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 24 Αυγούστου, 2017

Ἡ καθολικὴ φύσις τῆς Ἐκκλησίας φαίνεται ζωηρότερον εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας ἀνήκει εἰς ὅλας τὰς ἱστορικές ἐποχάς. Εἰς τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ὁ χρόνος μυστηριωδῶς κατανικᾶται καὶ τιθασσεύεται. Κατὰ κάποιον τρόπον ὁ χρόνος παραμένει ἀκίνητος. Ἀκίνητος ὄχι μόνον λόγῳ τῆς δυνάμεως τῆς ἱστορικῆς μνήμης ἢ τῆς φαντασίας, πού ἤμποροῦν «νά πετοῦν ὑπεράνω τοῦ διπλοῦ φράγματος τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου». Εἶναι ἀκίνητος λόγῳ τῆς δυνάμεως τῆς χάριτος, πού συγκεντρώνει εἰς καθολικὴν ἐνότητα ζωῆς, ὅσα εἶχον διαχωρισθῆ ἀπὸ τοίχους πού ὑψώθησαν μέ τὴν ροὴν τοῦ χρόνου. Ἡ ἐνότης εἰς τὸ Πνεῦμα περιβάλλει, κατὰ τρόπον μυστηριώδη καὶ κατανικῶντα τὸν χρόνον, τοὺς πιστοὺς πάσης γενεᾶς. **Αὕτη ἡ κατανικῶσα τὸν χρόνον ἐνότης ἐκδηλοῦται καὶ ἀποκαλύπτεται εἰς τὴν ἐμπειρίαν τῆς Ἐκκλησίας, κυρίως δέ εἰς τὴν ἐμπειρίαν τῆς Εὐχαριστίας. Ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ ζῶσαν εἰκόνα τῆς αἰωνιότητος ἐντὸς τοῦ χρόνου.** Ἡ ἐμπειρία καὶ ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας δέν διακόπτονται, οὔτε διασπῶνται ἀπὸ τὸν χρόνον. Αὐτὸ δέ ὄχι μόνον λόγῳ τῆς συνεχείας εἰς τὴν ὑπερπροσωπικὴν διάχυσιν τῆς χάριτος, ἀλλ' ἐπίσης λόγῳ τοῦ καθολικοῦ ἐναγκαλισμοῦ ὄλων αὐτῶν πού ὑπῆρξαν εἰς τὴν μυστηριώδη πληρότητα τοῦ παρόντος. Ἡ ἱστορία, λοιπόν, τῆς Ἐκκλησίας μᾶς προσφέρει ὄχι μόνον διαδοχικὰς ἀλλαγὰς, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ταυτότητα. Κατ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἡ κοινωνία μετὰ τῶν ἁγίων ἀποτελεῖ «communio sanctorum». Ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει ὅτι εἶναι ἐνότης πού ἀφορᾶ εἰς ὅλον τὸν χρόνον καὶ μέ τὴν ἰδιότητά της αὐτὴν οἰκοδομεῖ τὴν ζωὴν της. Ἐπομένως, ἡ Ἐκκλησία θεωρεῖ τὸ παρελθόν ὄχι ὡς κάτι τὸ ἀνύπαρκτον, ἀλλ' ὡς κάτι πού συνετελέσθη καὶ ὑπάρχει εἰς τὴν καθολικὴν πληρότητα τοῦ ἐνός Σώματος τοῦ Χριστοῦ. **Ἡ Παράδοσις κατοπτρίζει αὐτὴν τὴν νίκη ἐπὶ τοῦ χρόνου.** Τὸ νά μαθαίνης ἀπὸ τὴν Παράδοσιν ἢ ἀκόμη καλλίτερον ἐντὸς τῆς Παραδόσεως, σημαίνει τὸ νά μανθάνης ἀπὸ τὴν πληρότητα τῆς ἐμπειρίας τῆς Ἐκκλησίας, πού κυριαρχεῖ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἐμπειρίας πού κάθε μέλος τῆς Ἐκκλησίας ἠμπορεῖ νά μάθῃ νά τὴν γνωρίζῃ καὶ νά τὴν κατέχει ἀναλόγως πρὸς τὸ μέτρον τῆς πνευματικῆς του ὠριμότητος καὶ πρὸς τὸ μέτρον τῆς καθολικῆς του ἀναπτύξεως. Τοῦτο δέ σημαίνει ὅτι ἠμποροῦμεν νά διδαχθῶμεν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, ὅπως καὶ ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψιν. **Πιστότης πρὸς τὴν Παράδοσιν δέν σημαίνει πιστότητα πρὸς τὸ παρελθόν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ ζωντανὸν δεσμόν μέ τὴν πληρότητα τῆς ἐμπειρίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν Παράδοσιν δέν ἀποτελεῖ ἱστορικὴν ἔρευναν. Ἡ Παράδοσις δέν περιορίζεται εἰς ἐκκλησιαστικὴν**

ἀρχαιολογίαν. Ἡ Παράδοσις δεν ἀποτελεῖ ἐξωτερικὴν μαρτυρίαν, πού θά ἐγένετο παραδεκτὴ ἀπὸ τὸν ἀμύητον. Μόνη ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὴν ζῶσαν μαρτυρίαν τῆς Παραδόσεως· καὶ μόνον ἐκ τῶν ἔσω, μέσα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἢ μπορεῖ ἡ Παράδοσις νὰ γίνῃ αἰσθητὴ καὶ παραδεκτὴ ὡς βεβαιότης. Ἡ Παράδοσις εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Πνεύματος, ἡ ἀδιάκοπος ἀποκάλυψις, τὸ κήρυγμα καὶ ὁ εὐαγγελισμὸς τοῦ Πνεύματος. Διὰ τὰ ζῶντα μέλη τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἐξωτερικὴ ἱστορικὴ ἀθεντία, ἀλλ' ἡ αἰωνία, συνεχὴς φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ὄχι μόνον ἡ φωνὴ τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἡ φωνὴ τῆς αἰωνιότητος. Ἡ πίστις ἀναζητεῖ τὰ θεμέλιά της ὄχι ἀπλῶς εἰς τὸ παράδειγμα καὶ τὴν κληρονομίαν τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' εἰς τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πού μαρτυρεῖ πάντοτε, τώρα καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας.

Ὅπως θαυμάσια τὸ ἐκφράζει ὁ Κομιακῶφ: *«Ὅτε ἄτομα, οὔτε πλῆθος ἀτόμων ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας διατηροῦν τὴν Παράδοσιν ἢ γράφουν τὰς Γραφάς, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ πού ζῆ εἰς ὀλόκληρον τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας»*. «Συμφωνία μὲ τὸ παρελθόν» εἶναι μόνον ἡ συνέπεια τῆς πιστότητος εἰς τὸ σύνολον, εἶναι ἀπλῶς ἡ ἔκφρασις τῆς σταθερότητος τῆς καθολικῆς ἐμπειρίας μέσα εἰς τὸν ρέοντα χρόνον. **Διὰ νὰ δεχθῶμεν καὶ νὰ κατανοήσωμεν τὴν Παράδοσιν πρέπει νὰ ζῶμεν ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας**, πρέπει νὰ ἔχωμεν ἐπίγνωσιν τῆς χαριτοδότου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἐν αὐτῇ, πρέπει νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν πνοὴν τοῦ ἐν αὐτῇ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ἀληθῶς ὅτι **ὅταν δεχώμεθα τὴν Παράδοσιν, δεχόμεθα, διὰ τῆς Πίστεως τὸν Κύριον**, πού μένει ἐν τῷ σῶμα τῶν πιστῶν, διότι ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ Σῶμα του, πού δέν ἢμπορεῖ νὰ διαχωρισθῇ ἀπ' αὐτόν. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον **πιστότης εἰς τὴν Παράδοσιν σημαίνει ὄχι μόνον συμφωνίαν μὲ τὸ παρελθόν ἀλλὰ κατὰ κάποιαν ἔννοιαν, ἐλευθερίαν ἀπὸ τὸ παρελθόν** ὅπως ἀπὸ ἓνα ἐξωτερικόν καὶ τυπικόν κριτήριον. Ἡ Παράδοσις δεν εἶναι μόνο μία προστατευτικὴ, συντηρητικὴ ἀρχή, ἀλλὰ πρωτίστως εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀυξήσεως καὶ τῆς ἀναγεννήσεως. Ἡ Παράδοσις δέν εἶναι ἀρχή, πού ἀγωνίζεται νὰ ἀναστηλώσῃ τὸ παρελθόν, χρησιμοποιοῦσα τὸ παρελθόν ὡς κριτήριον διὰ τὸ παρόν. Μία τοιαύτη ἰδέα περὶ τῆς Παραδόσεως ἀπορρίπτεται ἀπὸ τὴν ἰδίαν τὴν ἱστορίαν καὶ ἀπὸ τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Παράδοσις εἶναι ἐξουσία πρὸς διδασκαλίαν, potestas magisterii, ἐξουσία μαρτυρίας περὶ τῆς ἀληθείας. Ἡ Ἐκκλησία μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀληθείας ὄχι μὲ τὴν μνήμην ἢ μὲ λόγους ἄλλων, ἀλλὰ μὲ τὴν ἰδικὴν της ζωὴν, μὲ τὴν ἀδιάκοπον ἐμπειρίαν, μὲ τὴν καθολικὴν της πληρότητα... Ἀπὸ αὐτὸ ἀπαρτίζεται ἡ «παράδοσις τῆς ἀληθείας» - traditioveritatis -, περὶ τοῦ ὁποῖου ὀμιλεῖ ὁ ἅγ. Εἰρηναῖος. Δι' αὐτόν συνδέεται μὲ τὸ ἀληθές χάρισμα τῆς ἀληθείας, charisma veritatis certum, καὶ ἡ «διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων» ἦταν δι' αὐτόν ὄχι τόσο ἓνα ἀμετάβλητον παράδειγμα πρὸς μίμησιν καὶ ἐπανάληψιν, ὅσον μία αἰωνίως ζῶσα καὶ ἀνεξάντλητος πηγὴ ζωῆς καὶ ἐμπνεύσεως. **Παράδοσις εἶναι ἡ διαρκὴς διαμονὴ τοῦ Πνεύματος καὶ ὄχι μόνον ἡ ἀπομνημόνευσις λέξεων**. Παράδοσις εἶναι ἀρχὴ «χαρισματικὴ» καὶ ὄχι

ιστορική. __

*(Απόσπασμα από τό βιβλίο τοῦ συγγραφέα "Ἁγία Γραφή, Ἐκκλησία, Παράδοσις",
μετάφρ. Δημητρίου Τσάμη, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 21991, σ. 62-65).*

(Πηγή: «[Παρέμβαση Εκκλησιαστική](#)». Τεύχος: Μάιος - Αύγουστος 2017)